

ĐÁP ÁN ĐỀ THI THPT QUỐC GIA NĂM 2018

TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH - TRƯỜNG THPT CHUYÊN

Thời gian: 120 phút

I. ĐỌC HIỂU (3,0 điểm)

Câu 1. Thể thơ được dùng trong văn bản: thể thơ tự do.

Căn cứ để xác định: số chữ trong các câu không đều nhau; cách ngắt dòng phóng túng; vần gieo không theo mô hình cố định, thậm chí có chỗ bỏ qua vần...

Câu 2. Phương thức biểu đạt chính của văn bản: biểu cảm (hoặc trữ tình) và tự sự.

Các biện pháp tu từ nổi bật: ẩn dụ, so sánh.

Câu 3. Đối tượng được chỉ định bằng đại từ “chúng tôi”: những người lính trẻ thời chống Mỹ cứu nước.

Một số cụm từ khác cùng chỉ về đối tượng: “những thằng lính trẻ măng”, “thế hệ chúng tôi”, “một thế hệ mỗi ngày đều đung trận”, “một thế hệ thức nhiều hơn ngủ”.

Câu 4. “Thế hệ chúng tôi” được khắc họa với những đặc điểm nổi bật: cởi mở, tinh nghịch, trẻ trung (không có gì phải che giấu nữa, tinh nghịch lộ đầu qua cửa sổ, chen bám ở bậc toa như chồi như nụ); dám gánh vác trách nhiệm trước đất nước (hiệu còi ấy là một lời tuyên bố); dày dạn, kiên trì trước những thử thách khốc liệt (mỗi ngày đều đung trận, vác cối nặng, thức nhiều hơn ngủ, xoay tròn đào công sự...); đầy tinh thần sáng tạo trong hành trình cuộc sống (xoay tròn trong ý nghĩ, đi... bằng rất nhiều lối mới.).

Thái độ của tác giả khi dựng chân dung thế hệ mình: tự tin, yêu quý, tự hào, không hề có một chút mặc cảm.

II. LÀM VĂN (7,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

- Xác định đúng vấn đề cần nghị luận: Trách nhiệm của thế hệ trẻ hôm nay trước đất nước, dân tộc.

- Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm:

+ Thế hệ trẻ, với đặc điểm trẻ trung, cởi mở của mình, luôn là nét tươi sáng, tích cực của bức tranh cuộc sống.

+ Nói tới thế hệ trẻ là nói tới những hành trình đầy niềm hưng phấn, với tinh thần trách nhiệm rất cao.

+ Thế hệ trẻ cần dần bước vào đời với quyết tâm lớn, với những hành động quyết liệt, vì mục đích đưa đất nước bước lên tầm cao mới, khẳng định được tư thế tồn tại đường hoàng của mình trước thế giới, nhân loại.

+ Thế hệ trẻ phải biết không ngừng khám phá, sáng tạo, “đi con đường người trước đã đi/ bằng rất nhiều lối mới”.

Câu 2. (5,0 điểm)

* Nêu được những thông tin khái quát về tác giả, tác phẩm:

- Tác giả: Nguyễn Minh Châu - nhà văn tiêu biểu của nền văn học cách mạng, người góp phần đổi mới văn học sau 1975.

- Tác phẩm: viết năm 1983, báo hiệu sự chuyển mình của văn học Việt Nam sang thời kỳ mới.

* Triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm:

- Một tình huống đầy nghịch lý, có nền là hoàn cảnh, sự việc nhiều éo le:

+ Cảnh bạo lực giữa khung cảnh thơ mộng.

+ Phản ứng lạ lùng của những người liên đới.

+ Cách giải quyết sự việc và kết cục bất ngờ.

“Không thể nào hiểu được, không thể nào hiểu được!” là câu nói mà hai nhân vật Phùng và Đẩu thốt lên tại tòa án huyện, khi họ hỏi (chất vấn) người đàn bà làng chài và lắng nghe những gì chị ta trần tình, giải bày. Câu nói bộc lộ đỉnh cao của sự ngạc nhiên, sau tất cả những gì mà họ (nhất là Phùng) đã chứng kiến và tham dự, không chỉ tại tòa án mà còn tại bãi biển trong mấy buổi sớm. Họ ngạc nhiên vì thấy mọi việc không diễn ra theo logic bình thường.

- Thông điệp nhận thức về bản chất phức tạp của cuộc đời: mọi thứ không phải diễn ra như điều ta tưởng tượng, mong ước và suy đoán; tâm lý con người (nhất là người lao động nghèo khổ) diễn ra rất khác so với hình dung của những kẻ hời hợt hoặc thiếu thực tế. Bạo lực không chỉ có nguyên nhân từ những gì thuộc về bản tính con người mà còn từ sự khốn quẫn trong đời sống. Trong con người cam chịu vẫn có sự cứng cỏi và sự vị tha. Không phải cứ cách mạng về là hết khổ. Những hành động thiện chí không phải bao giờ cũng được đón nhận theo chiều hướng tích cực... Nói chung, nghịch lý luôn chứa đựng trong các sự kiện đời sống, trong mọi hành xử của con người.

- Thông điệp nhận thức về độ chênh giữa nghệ thuật và cuộc sống: nghệ thuật hời hợt thường chỉ thấy được bề nổi của sự vật, thường tự thỏa mãn với những cái nhìn thấy “từ xa”, thường chỉ dung nạp những gì thuần nhất, lý tưởng. Nhân vật Phùng đi từ ngạc nhiên này đến ngạc nhiên khác trong quá trình truy tìm cái đẹp, xây dựng ý tưởng sáng tạo. Những điều diễn ra đã giúp anh nhìn sâu hơn về bản chất và trách nhiệm của nghệ thuật chân chính, nghệ thuật vì con người.

- Đánh giá: Thông điệp mà Nguyễn Minh Châu muốn gửi gắm được rút ra từ chiêm nghiệm của một cây bút giàu trách nhiệm với cuộc đời, với nghệ thuật, luôn trăn trở với việc đổi mới văn học. Thông điệp đó, ngoài việc thể hiện rõ định hướng sáng tác của tác giả “Chiếc thuyền ngoài xa” trong giai đoạn mới, còn góp phần tích cực tạo nên bước chuyển của cả nền văn học Việt Nam sau 1975.

--- Hết ---

Nguồn : **Hocmai** (sưu tầm)